

Alverzoening (dwaalleer of leer van de Schrift?)

Door: A. Lukkien en A. Oosterhuis

Aan de lezer,

Wat bereikt God met Zijn schepping? Dat een deel van Zijn schepselen gelukkig wordt en dat het grootste deel gepijnigd wordt, zonder dat er een einde aan komt? Of, dat aan het einde van de eeuwen al wat Hij geschapen heeft, tot Hem verzoend wordt, zodat Hij in allen alles is?

Het eerste is de algemeen aangenomen gedachte onder de Christenheid; wij menen dat de Alverzoening de leer van de Schrift is. In dit artikel trachten wij dat aan te tonen en de bezwaren, die ertegen ingebracht worden, te weerleggen.

We hoeven niet aan te tonen van hoeveel belang het is of de hele schepping verzoend wordt of niet. Het raakt het heil van de schepselen en het raakt de eer van God. Alleen de Schrift kan ons hier licht geven, niet de overleveringen en niet de wijsheid van de mensen. Daarom vragen wij de lezer alleen: toets hetgeen wij zeggen aan de Schrift.

*A. Lukkien
A. Oosterhuis*

*De Bijbelteksten in dit artikel komen uit de NBG-vertaling,
tenzij anders aangegeven.*

De vijand liefhebben

"Gij hebt gehoord, dat er gezegd is: Gij zult uw naaste liefhebben en uw vijand zult gij haten" zei Jezus in Zijn Bergrede (Mattheüs 5:43). Bedenk goed, dat dit geen woord is dat God tot de aartsvaders gezegd heeft. Leviticus 19:18 luidt: **"Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf"** maar de woorden: "Uw vijand zult u haten" staan nergens in de wet, de profeten of de psalmen. Dat hebben de mensen aan het Goddelijk gebod toegevoegd en dat sprak Jezus tegen. **"Maar ik zeg u: Hebt uw vijanden lief."** Daarmee gaf Hij een bevel, dat voor ons gevoel niet makkelijk is.

Vergelden is makkelijk. Maar vergelden wordt al in het boek Spreuken afgekeurd: **"Zeg niet: Zoals hij mij deed, zo zal ik hem doen, ik vergeld de man naar zijn doen"** (Spreuken 24:29). Maar bidden voor wie ons geweld doen en ons vervolgen, dat kan alleen Gods genade ons leren. Jezus Zelf deed het: **"Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen!"** (Lucas 23:34). Stefanus leerde het van Hem: **"Here, reken hun deze zonde niet toe"** (Handelingen 7:60). Paulus leerde het: **"Wij worden gelasterd; wij blijven vriendelijk** [letterlijk vertaald: wij bidden]" (1Korinthiërs 4:13).

Wat ons moet bewegen om de vijand lief te hebben, dat is de liefde van God. **"opdat gij kinderen moogt zijn van uw Vader, die in de hemelen is; want Hij laat zijn zon opgaan over bozen en goeden en laat het regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen"** (Mattheüs 5:45).

De naaste liefhebben, dat kan de tollenaar ook wel, maar de discipel moet meer kunnen. Hij moet volmaakt worden. Immers, de Vader in de hemelen is volmaakt, volmaakt ook in Zijn liefde.

God is liefde

Er staat niet in de Schrift dat God rechtvaardigheid is, of barmhartigheid, of macht, of wijsheid. Er staat alleen van Zijn wezen dat Hij geest is (Johannes 4:24) en van Zijn eigenschappen dat Hij licht is (1Johannes 1:5) en dat Hij liefde is (1Johannes 4:8, 16). Een omdat God liefde is, moet ook de discipel liefhebben; omdat God Zijn vijanden liefheeft, moet ook de discipel zegenen wie hem vervloeken, goed zijn voor wie hem haten en bidden voor wie hem geweld aandoen en hem vervolgen.

Omdat God Zijn vijanden liefheeft. **"Want Hij is goed jegens de ondankbaren en bozen"** (Lucas 6:35). Zijn liefde tot de vijanden is het, die ons bewegen moet om ook de vijand lief te hebben.

God is liefde. Liefde kan tuchtigen. Liefde van de opvoeder moet tuchtigen. **"Want is er wel een zoon, die door zijn vader niet getuchtigd wordt?"** (Hebreeën 12:7). Liefde laat ons een tijdje lijden, om voorgoed gelukkig te maken. Maar liefde is in haar tuchtiging niet wreed. En bovenal: liefde kan niet haten. Licht kan geen duisternis zijn, leven kan geen dood zijn, liefde kan geen haat zijn. Liefde toorn over het kwaad, juist omdat zij liefde is.

Maar de toorn duurt niet lang. **"Want een ogenblik duurt Zijn toorn, een leven lang Zijn welbehagen"** (Psalm 30:6). **"Niet altoos blijft Hij twisten, niet eeuwig zal Hij toornen"** (Psalm 103:9). **"Want Ik zal niet altoos twisten noch voor eeuwig toornig zijn, anders zou de geest voor Mijn aangezicht bezwijken, terwijl Ik toch zelf de levensadem heb gegeven"** (Jesaja 57:16). **"barmhartigheid roemt tegen het oordeel"** (Jacobus 2:13).

De Heidelbergse Catechismus

Hoe is met die liefde de voorstelling te rijmen die de Heidelbergse Catechismus van God geeft? *Hij vertoont zich schrikkelijk, beide over de aangeboren en werkelijke zonden en wil die door een rechtvaardig oordeel tijdelijk en eeuwig straffen* (vraag 10). *God is wel barmhartig, maar Hij is ook rechtvaardig* (vraag 11) en dan wordt over barmhartigheid niet meer gesproken, alleen over rechtvaardigheid. Het oordeel triomfeert over de barmhartigheid.

Dat God toorn tegen de zonde en dat Hij die straft, dat leert de Schrift op vele bladzijden, maar dat Hij toorn over de aangeboren zonden, dat leert de Schrift niet. God toorn niet over Zijn eigen werk. Het is immers volgens Zijn ontwerp dat wij als zondaren geboren worden. Hij heeft door de ongehoorzaamheid van de ene mens, Adam, de velen, alle mensen, tot zondaren gesteld (Romeinen 5:18,19).

Het is volgens Zijn ontwerp, dat de dood van Adam tot alle mensen doorgedaan is, waarop* allen zondigden (Romeinen 5:12 - *de NBG vertaalt hier onjuist met: omdat allen gezondigd hebben). Daarom is het niet waar dat wij onszelf in onze val en verderf gestort hebben (Ned. Geloofsbelijdenis, art. 16) en dat we onszelf door onze eigen schuld in de ellende hebben gestort (Dordtse Leerregels, I. 15).

Volgens de Schrift heeft Adam gezondigd en daarmee de dood gebracht over al zijn nakomelingen. De dood, maar niet de schuld. **"Een zoon zal niet mede de ongerechtigheid van de vader dragen"** (Ezechiël 18:20). Wij dragen de ongerechtigheid van Adam niet. Wij hebben onze eigen zonden; wij

hebben niet gewandeld naar het licht dat God ons gegeven had en onze ongerechtigheid is zelfs wel tot vijandschap geworden die straf verdient, maar wij worden niet gestraft voor aangeboren zonden.

En dat God onze zonden straft met eeuwige straf, dat leert de Schrift ook niet, althans indien eeuwig eindeloos betekent, ***"Want als Hij bedroefd heeft, ontfermt Hij Zich naar de grootheid van Zijn gunstbewijzen. Immers niet van harte verdrukt en bedroeft Hij de mensenkinderen"*** (Klaagliederen 3:32,33). God straft alleen tot verbetering. Zijn straf is tuchtiging en geen wraak.

Ik wil u eerst een vraag stellen, lezer: Heeft de leer van de eindeloze verdoemenis u ooit blijdschap gegeven? Heeft u God er ooit voor gedankt? Heeft u zich wel eens voorgesteld wat het woord zegt? Lichamelijk pijn lijden en kwelling van de ziel, niet voor een dag, niet voor een jaar, niet voor een mensenleeftijd, maar zonder einde. De Rooms-katholieken hebben een vagevuur uitgevonden, waarin een mens gelouterd wordt gedurende kortere of langere tijd en daarbij blijft voor de gestrafte altijd de hoop, dat er aan het lijden een einde komt. Maar de leer van de eindeloze verdoemenis kent geen einde, kent geen hoop. Dat blijft een marteling, miljoenen en miljoenen jaren, zonder dat het einde nabij is.

Ik geloof beslist, lezer, dat u wel eens in uw hart gewent heeft, dat er aan het lijden van de verdoemden een einde mocht komen, zij het dan door vernietiging. En toen die wens bij u opkwam, heeft u het gevoel gehad, dat God toch wel heel erg hard was. Niet waar? Nee, u wilde dat niet denken en toch... Lezer, ik geloof niet dat u ooit van harte ingestemd heeft met wat de kerkleer zegt: dat God hen, die Hij het reddend geloof niet geeft, verdoemt en eeuwig straft voor hun ongeloof (Dordtse Leerregels, I, 15). God geeft hun het geloof niet en dan straft Hij hen, omdat zij het niet hebben.

Als ik de eindeloze verdoemenis geloven moet, zoals de mensen die leren, dan zou ik het ontzettend vinden, als ik denk aan hen, die eindeloos moeten lijden, maar nog veel erger zou het mij aangrijpen, als ik me voorstellen zou, hoe God handelt met de mensen die Hij geschapen heeft. Ik zou ertoe komen God te haten, die mensen maakt om hen tot in het oneindige ongelukkig te maken, en die ons dan opwekt om onze vijanden lief te hebben, omdat Hij dat ook doet.

De god die de mensen gemaakt hebben

Lezer, ik wil de woorden voor me houden, die me in gedachten komen, als ik me de god voorstel die de mensen prediken. Nee, mijn woorden zouden niet lasterlijk zijn, want ik zou spreken over een afgod, een god, die de mensen gemaakt hebben. Die zou ik verachten en niet de God en Vader van onze Heer, Jezus Christus.

Weet u wat het geval is? Satan heeft zijn eigen beeld getekend en tot de mensen gezegd: "Kijk, zo is God." En God heeft Zijn eigen beeld gegeven in Christus en tot de mensen gezegd: "Kijk, zo ben Ik." Wie zullen we geloven?

Wanneer ik steeds herhaal dat de Schrift de eindeloze verdoemenis niet leert, dan is dat bovenal omdat deze leer het karakter van God aantast. Ze stelt Hem voor als een wreedaard, die de mensen wel uit de macht van de zonde kan verlossen, maar het niet wil, of als een machteloze, die de mensen wel graag zou willen verlossen, maar het niet kan. Ik wil u zo graag laten delen in de blijdschap die ik ken, sinds ik de Schrift geloof en niet meer de overleveringen van de mensen; de blijdschap dat God allen die Hij tot zondaren gesteld heeft, ook tot rechtvaardigen zal stellen (Romeinen 5); dat Hij allen die in Adam sterven, in Christus levend zal maken (1Korinthiërs 15), dat

Hij al wat Hij in Christus geschapen heeft, ook door Christus tot Zichzelf zal verzoenen (Kolossenzen 1).

Alle mensen eens gerechtvaardigd

Romeinen 5:12-19 leert dat alle mensen eenmaal tot rechtvaardigen zullen worden gesteld. Zoals uit de voorgaande alinea's blijkt, betekent gerechtvaardigd worden niet dat de mens rechtvaardig wordt, maar dat de gerechtigheid van Christus hem wordt toegerekend. Het is dus niet een verandering van karakter, maar een verandering van positie. In plaats dat God de mens rekent voor een zondaar, rekent Hij hem voor een rechtvaardige. En Romeinen 5 zegt dat van alle mensen.

De volzin van Romeinen 5:12 is niet af. **"Daarom, gelijk door één mens de zonde de wereld is binnengekomen, en door de zonde de dood, zo is ook de dood tot alle mensen doorgedaan, omdat allen gezondigd hebben...** [letterlijk vertaald: waarop allen zondigden]" Op dit "gelijk" hoort te volgen: **"zo komt het ook,"** en dat volgt ook, maar pas in vers 18. Paulus valt hier - zoals hij zo vaak doet - zichzelf in de rede en schrijft een tussenzin in vers 13 tot 17.

In vers 12 zegt hij, dat de dood van Adam tot alle mensen doorgedaan is en dat ze dáárom allen zondaren zijn geworden. Ze sterven allen, omdat ze de dood van Adam geërfd hebben; niet omdat ze allen persoonlijk zondigen, zoals nieuwe vertalingen zeggen.

Paulus spreekt dat tegen in vers 13 en 14. Hij zegt: de mensen tussen Adam en Mozes werden niet met de dood gestraft omdat ze zondigden, want de zonde werd hun niet toegerekend. Toch stierven ze. Waarom? Omdat de dood van Adam tot hen doorgedaan is. En dat, zegt Paulus aan het slot van vers 14, dat is een voorbeeld - een type, staat er in het Grieks - van wat komen zou. En voor Paulus de volzin van vers 12 voltooit, geeft hij in vers 15, 16 en 17 nog twee opzichten, waarin het werk van Christus veel meer is dan de daad van Adam. Dan, eindelijk, komt hij in vers 18 en 19 tot de gelijkstelling.

"Gelijk" in vers 12, **"zo komt het ook"** in vers 18. Dan lezen we: **"Derhalve, gelijk het door één daad van overtreding voor alle mensen tot veroordeling gekomen is, zo komt het ook door één daad van gerechtigheid voor alle mensen tot rechtvaardiging ten leven."** Die ene misdaad is de ongehoorzaamheid van Adam en die bracht over alle mensen veroordeling. Ze werden veroordeeld, zegt vers 12, om stervelingen en dus zondaren te zijn.

"Zo komt het ook." Adam was een type van Christus. Hij was de eerste mens en Christus de tweede. Maar Adam leek slechts in een enkel opzicht op Christus. **"Gelijk"** door de ene misdaad van Adam dood en zonde doorgingen tot alle mensen, **"zo komt het ook"** door één daad van gerechtigheid over alle mensen tot levensrechtvaardiging. Daarin ligt de overeenkomst. Van Adam op alle mensen dood en zonde; van Christus op alle mensen leven en rechtvaardigheid.

Een paar opmerkingen:

A. Wat Paulus hier leert bevestigt hij niet door aanhalingen uit het Oude Testament. Van Romeinen 4 tot 8:39 wordt alleen aangehaald, dat de wet zegt: **"Gij zult niet begeren"** (Romeinen 7:7). Paulus spreekt hier dus over wat aan de profeten niet geopenbaard is. Wat we hier lezen gaat buiten Israël om.

B. Hier wordt ook niet gesproken over geloof. Het woord geloof wordt het laatst genoemd in Romeinen 5:1,2 en dan niet weer voor Romeinen 9:30.

C. Abraham wordt in dit gedeelte niet genoemd, maar Adam. Bij Abraham zijn we op het terrein van het geloof en van de verkiezing; bij Adam zijn we op het terrein van de gehele mensheid. Abraham is de vader van de gelovigen; Adam is de vader van de mensen.

Het gaat in deze verzen dus niet over het geloof van het Lichaam van Christus (de gemeente); ook niet over de uitverkiezing van het Lichaam uit de mensheid of van Israël uit de volken; het gaat, zoals in Romeinen 5, vers 12 en vers 18 staat, over ALLE mensen. Maar daarbij zijn die mensen niet actief, maar passief.

Er wordt niet gesproken over wat ze doen, maar over wat met hen gedaan wordt. Van Adam krijgen ze dood en zonde, van Christus leven en rechtvaardigheid. Het gaat hier over twee personen, die beiden de ene mens worden genoemd in de verzen 12, 15, 17 en 19. Wat de eerste ene mens doet, daarvan ondervinden alle mensen de gevolgen en wat de andere ene Mens doet, daarvan ondervinden eveneens alle mensen de gevolgen.

Zo heeft God het gewild, zegt vers 19. God heeft door de ongehoorzaamheid van Adam allen tot zondaren gesteld. God heeft ons niet allen weer één voor één voor de boom van de kennis geplaatst, opdat we zelf zouden kiezen of we zondaren of rechtvaardigen wilden zijn, maar God heeft ons door de ongehoorzaamheid van de ene mens tot zondaren gesteld. Allen, zonder uitzondering.

Velen betekent allen

Het woord *velen* in Romeinen 5:19 moet ons niet in de war brengen. Dat is in de NBG-vertaling een kleine fout. Er staat in het Grieks niet: *velen*, maar: *de velen* en dat woordje *de* wijst aan; er blijkt uit, dat *de velen* in vers 19 dezelfde zijn als *alle mensen* in vers 18. De tegenstelling is niet tussen velen en weinigen of allen, maar tussen *de ene* en *de velen*. De velen ondervinden de gevolgen van wat de ene doet, ten kwade en ten goede.

"Gelijk - zo komt het ook." God zal door de gehoorzaamheid van de ene Mens Christus, de velen tot rechtvaardigen stellen. Daar staat in het Grieks eveneens *de velen*. De velen zijn de velen, die reeds genoemd zijn, alle mensen van vers 18, tot wie door de rechtvaardigheid van Christus levensrechtvaardiging komt. Die velen zullen tot rechtvaardigen gesteld worden.

Dat alle mensen tot zondaren gesteld zijn, daar hebben ze niet zelf voor gekozen; dat is buiten hen omgegaan, al hadden ze er het grootste belang bij: God heeft het in Zijn almacht zo beschikt, dat alle mensen door de ongehoorzaamheid van Adam tot zondaren gesteld zouden worden. Maar: gelijk - zo komt het ook.

Dat alle mensen tot rechtvaardigen gesteld zullen worden, daarvoor kiezen ze ook niet zelf; dat gaat ook buiten hen om, al hebben ze er het grootste belang bij: God heeft het in Zijn almacht zo beschikt, dat alle mensen door de gehoorzaamheid van Christus tot rechtvaardigen gesteld zullen worden.

Het blijkt wel dat dit moeilijk te geloven is; anders zou Romeinen 5:19 niet zo vaak verkeerd vertaald worden. De NBG-vertaling laat het woordje *de* voor *velen* weg en heeft *zeer velen*, zodat men denken kan: Zeer velen zijn tot zondaren gesteld en ook wel velen worden tot rechtvaardigen gesteld, maar toch niet net zoveel als er tot zondaren gesteld zijn.

De NBG-vertaling laat ook het *gesteld worden* weg en schrijft: *zondaren geworden zijn, rechtvaardigen worden*, alsof men niet durft te geloven dat God de mensen tot zondaren heeft gesteld en dat Hij ze tot rechtvaardigen zal stellen [de oude Statenvertaling gebruikt wel *gesteld*].

Maar het is bij de vertaling van de Schrift niet de vraag wat wij durven of niet durven te geloven; het is enkel de vraag WAT ER STAAT.

Nu wordt me echter gezegd dat ik één ding uit het oog verlies. Men zegt mij dat ik hier moet lezen: de velen die in Adam zijn, worden tot zondaren gesteld en de velen die in Christus zijn, zullen tot rechtvaardigen gesteld worden. Adam en Christus zijn hier verbondshoofden, Adam van het werkverbond en Christus van het genadeverbond. Daarop antwoord ik:

Ten eerste: Wanneer in de Schrift het woord *hoofd* in beeldspraak wordt gebruikt, dan betreft het altijd regering. De man is het hoofd van de vrouw; Christus is het Hoofd van het Lichaam (de gemeente), het Hoofd van alle overheid en macht. Hier echter wordt niet gesproken over de regering van Christus, maar over Zijn gehoorzaamheid.

Ten tweede: De uitdrukking *verbondshoofd* is niet Schriftuurlijk. God richt Zijn verbond op met Abraham, met Pinehas, met David, met Israël een oud en een nieuw verbond, maar nergens lees ik, dat iemand het hoofd is van een dergelijk verbond. God verbindt Zich om iets te doen; dan hebben we een verbond.

Ten derde: Paulus zegt in Romeinen 9:4 dat de verbonden van Israël zijn en we mogen dus in Romeinen 5, waar het over alle mensen gaat, niet van een verbond spreken. Ten vierde: Er staat in Romeinen 5 niets van een verbond en wij moeten dus in dit verband niet spreken van een verbond. Er staat geen woord in over het zijn in Adam en in Christus en wij moeten dus ook daarover zwijgen. Wij moeten niets toevoegen aan de woorden die God ons gegeven heeft.

Nog een opmerking: Volgens sommige uitleggers willen de woorden "**voor alle mensen**" in vers 18 absoluut niet zeggen dat alle mensen gerechtvaardigd worden. De verdoemenis, zo zeggen zij, strekt zich uit tot alle mensen, hoewel niet allen verdoemd worden, en op dezelfde wijze strekt de rechtvaardigheid zich uit tot alle mensen, hoewel niet allen gerechtvaardigd worden. Ook hier wordt, echter, aan de woorden een onjuiste verklaring gegeven.

Het Griekse woord *eis*, dat in de NBG-vertaling weergegeven is door *voor*, betekent niet *zich uitstrekkend tot*, maar betekent het richting bepalende *in*. Wij hebben in onze taal twee woorden *in*: het plaatsbepalende en het richtingbepalende. Bijvoorbeeld: Ik ben in de kamer, ik ga in de kamer. Dat laatste betekent: Ik ga zover, tot ik in de kamer ben. In het Engels zegt men daarvoor *into*, een Groninger zou zeggen: *Toe de kamer in*. Dat is de betekenis van het Griekse *eis*.

De veroordeling gaat zover, tot ze in alle mensen is en de rechtvaardiging gaat eveneens zover, tot ze in alle mensen is. Het is dus niet zo, dat de rechtvaardiging in Christus alleen maar voldoende is voor alle mensen, of zo, dat God wel graag zou willen dat alle mensen gerechtvaardigd worden, maar het is zo, dat de rechtvaardiging over alle mensen komt, zodat ze allen gerechtvaardigd worden.

Vrome en geleerde mannen

Maar de kerk heeft toch, zo werpt men mij tegen, van oude tijden af de eindeloze verdoemenis geleerd en ze heeft die opgenomen in haar belijdenissen, die toch door vrome en geleerde mannen opgesteld zijn. Romeinen 5:19 kan dus niet betekenen wat het lijkt te betekenen, dat allen eenmaal tot rechtvaardigen gesteld zullen worden, net zoals allen tot zondaars gesteld zijn. Tot rechtvaardigen worden de uitverkorenen gesteld, maar niet alle mensen.

Ja, het is waar dat het zo geleerd wordt door vrome en geleerde mannen. Maar Paulus heeft geprofeteerd: "**Want er komt een tijd, dat (de mensen) de gezonde leer niet (meer) zullen**

verdragen... dat zij hun oor van de waarheid zullen afkeren en zich naar de verdichtfels keren" (2Timotheüs 2:3,4). En wanneer ik wil weten of ik gezonde leer of verdichtfels voor me heb, moet ik niet vragen naar de mening van mensen, van kerken of concilies, maar moet ik toetsen aan het enige dat vaststaat: de Schrift. Ik heb dat geleerd uit artikel 7 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis:

Men mag ook geen geschriften van mensen, hoe heilig de schrijvers ook geweest zijn, op één lijn stellen met de goddelijke Schriften, ook de traditie niet met Gods waarheid - want de waarheid gaat boven alles - evenmin het grote aantal, de respectabele leeftijd, de ononderbroken voortgang in de tijden of de opvolging van personen, of de concilies, decreten of besluiten. "Want alle mensen zijn leugenachtig [letterlijk: leugenaars]" uit zichzelf (Psalm 116:11) en ijdelder dan de ijdelheid zelf.

Wanneer ik deze regel toepas op Romeinen 5:18,19, dan kan ik niet anders geloven dan dat God door de ongehoorzaamheid van Adam alle mensen tot zondaren heeft gesteld en dat Hij door de gehoorzaamheid van Christus alle mensen tot rechtvaardigen zal stellen. Ik durf in plaats van *de velen* niet te lezen: *de uitverkorenen* of *de gelovigen*, want dat staat er niet; er staat: DE velen, en dat woordje *de* wijst op alle mensen van vers 18. Trouwens, Paulus zegt hetzelfde in Romeinen 11:32 **"God sluit de allen op in ongehoorzaamheid, opdat Hij de allen barmhartig zou zijn"** (letterlijk vertaald uit het Grieks).

Zal ik de Schrift geloven of de leer, de kerk, de leraars, de concilies en synodes? Ik dank God dat ik de Schrift mag geloven. Zij leert mij God kennen als de Vader van de barmhartigheden en de God van alle vertroosting. Romeinen 5 leert de rechtvaardiging van alle mensen. Maar dan wordt er dus ook niet één voor eeuwig veroordeeld.

Nu zegt intussen Romeinen 5 er niets van in welke tijd het zal zijn, dat allen tot rechtvaardigen gesteld worden. Nu is het in elk geval niet die tijd. Nu, in deze bedeling*, wordt de mens door het geloof gerechtvaardigd (Romeinen 3:28). En aangezien niet allen geloven, worden ook niet allen gerechtvaardigd.

* [Een bedeling is een bepaalde periode binnen Gods plan; inrichting van de Goddelijke huishouding; de manier waarop God Zijn verhouding tot de mensen en de verhouding van de mensen onderling regelt.]

Maar deze bedeling is niet de enige. Er is een bedeling geweest, waarin men gerechtvaardigd werd door het doen van de werken van de wet (Romeinen 2:13). In het evangelie dat Jacobus en de twaalf apostelen predikten, werd men gerechtvaardigd uit de werken en niet alleen uit het geloof (Jacobus 2:24). We zien dus, dat God in verschillende tijden verschillende middelen gebruikt om de mensen tot rechtvaardigen te stellen: de wet, het geloof, de werken en het geloof samen. Hij kan ook wel andere middelen gebruiken als het Hem behaagt; Hij kan het ook wel zonder middelen doen.

Dat men de verschillende bedelingen niet uit elkaar heeft gehouden, is de oorzaak geweest, dat men Romeinen 5:18,19 niet heeft gelezen zoals het er staat. Wanneer dat woord alleen voor onze bedeling gold, dan zou er bij moeten staan: alle mensen die geloven. Maar Romeinen 5 spreekt over de tegenstelling Adam en Christus en dus niet alleen over onze bedeling.

Zien we op Adam en op Christus, dan hebben we het over de gehele mensheid, die gerechtvaardigd zal worden. In deze bedeling: de gelovigen, in een vroegere bedeling: de daders van de wet, in nog een andere: de gelovigen die naar de wet leven. Ik zou die drie bedelingen willen noemen naar Paulus, Mozes en Jacobus. Dat allen gerechtvaardigd worden, dat ligt nog in de toekomst. Dat zal zijn op weer een andere manier, en daarover zegt de Romeinenbrief niets; die zegt alleen dat het gebeuren zal. Om er meer van te weten, wenden we ons tot 1Korinthiërs 15:22-28.

“In Christus allen” of “allen in Christus” ?

We moeten 1Korinthiërs 15:22 weer zeer nauwkeurig lezen, want sommigen hebben door verplaatsing van de woorden er weer iets anders van gemaakt dan Paulus geschreven heeft. De volgorde is in het Grieks: **“Want gelijk in Adam allen sterven, alzo ook in Christus allen zullen levend gemaakt worden.”** De laatste vier woorden zijn in het Grieks één woord. In onze taal plaatsen we *zullen* achter *ook*: **alzo ook zullen in Christus allen levend gemaakt worden.**

De oude Statenvertaling (Jongbloed-editie) voegt hier het woordje *zij* toe, waaruit men zou kunnen opmaken, dat er slechts over een groep van mensen gesproken wordt, terwijl de Griekse tekst zegt: allen. Ook keert de oude Statenvertaling in beide helften de volgorde om: allen in Adam - allen in Christus, terwijl er staat: **in Adam allen - in Christus allen.** Ik wijs hier met zoveel nadruk op, omdat er uitleggers zijn, die vertellen dat allen die in Adam zijn, sterven, en dat allen die in Christus zijn, levend gemaakt worden.

Men wil dus dat ik de tekst zo lees: “Gelijk allen, die in Adam zijn (alle mensen) sterven, alzo zullen ook allen, die in Christus zijn (uitsluitend de gelovigen) levend gemaakt worden.” Maar dat staat er niet in de grondtekst! Die tekst is duidelijk genoeg. In Adam sterven allen, in Christus worden allen levend gemaakt. En dan is het louter willekeur, als iemand beweert: de laatste allen zijn niet allen.

In Adam sterven allen. In de dood van Adam, die door de zonde van Adam in de wereld is gekomen en tot alle mensen is doorgedaan (Romeinen 5:12). Stervende stierf Adam en stervende mensen zijn wij allen, niet omdat wij eens zullen sterven, maar omdat wij stervende zijn vanaf onze geboorte. **“Stervende lichamen”** zegt Paulus in Romeinen 8:11, waar de NBG-vertaling heeft: sterfelijke lichamen.

Zo sterven allen in Adam en zo zullen allen in Christus levend gemaakt worden. Door de gehoorzaamheid van Christus aan het kruis is de gerechtigheid in de wereld gekomen en door de gerechtigheid het leven, en dat leven gaat tot allen door. Adams ongehoorzaamheid heeft over allen de dood gebracht; Christus’ gehoorzaamheid brengt over allen het leven.

Ieder in zijn eigen rangorde

Maar dat leven ontvangen niet allen tegelijk. En nu komt de mededeling, die we nog niet hadden in de Romeinenbrief. **“Ieder in zijn eigen rangorde: Christus als eersteling, vervolgens die van Christus zijn bij Zijn komst** [letterlijk: in Zijn aanwezigheid]” als Hij opnieuw op aarde aanwezig is (1Korinthiërs 15:23).

We begrijpen daaruit, van welke aard het leven is, dat hier wordt bedoeld. Het is geen levend maken zoals bij Lazarus en de jongeling van Naïn en het dochttertje van Jäirus, die uiteindelijk weer gestorven zijn. Nee, die van Christus zijn, ontvangen als Hij terugkomt onsterfelijk leven. Het sterfelijke doet onsterfelijkheid aan en het verderfelijke onverderfelijke, zoals Paulus zegt in vers 53. Zulk leven heeft Christus; zulk leven ontvangen de Zijnen. Het zal een leven zijn in heiligheid en gerechtigheid, waarbij de zonde voorgoed buitengesloten is.

En nu lezen de meeste mensen niet verder. **“Daarna het einde”** (vers 24), daarbij denken ze aan het einde van de wereld en aan het laatste oordeel. De opstanding van wie in Christus zijn, valt volgens de belijdenissen samen met de opstanding van de ongelovigen en goddelozen, en dat is het einde. Wie het tekstgedeelte helemaal leest tot vers 28, weet beter.

Het woord *daarna* in: "**daarna het einde**" is hetzelfde als het woord *daarna* in: "**daarna die van Christus zijn**" en dat laatste *daarna* duurt nu al bijna 2000 jaar. Het tweede *daarna* omvat dus ook een korter of langer tijdperk en de tekst zegt, dat er in dat tijdperk heel wat gebeurt.

Het einde is dat Christus het koninkrijk aan God de Vader overgeeft; dat de Zoon onderworpen wordt aan de Vader. Dat is het einde van de wereldgeschiedenis, het einde van de eeuwen. Vóór dat einde komt, zal Christus alle heerschappij, macht en kracht teniet doen, buiten werking stellen. Hij zal al Zijn vijanden onder Zijn voeten leggen. Er zal dus tenslotte niemand meer regeren dan Christus alleen, en niemand zal meer tegenstand bieden.

De tweede dood

Eén vijand is de laatste: de dood. Maar als we Openbaring 20, 21 en 22 lezen, dan zien we dat lang vóór het einde de dood al gestorven is. Op de nieuwe aarde is Christus nog Koning (22:3) daar heersen ook de Zijnen nog als koningen (22:5). Daar zijn nog heidenen, die genezing nodig hebben (22:2); daar zijn nog aardse koningen die hun heerlijkheid en eer brengen in het nieuwe Jeruzalem (21:24). Daar zijn ook nog mensen in de tweede dood (21:8). Niet meer in de eerste dood, die is al geworpen in de poel des vuurs, (die poel is de tweede dood) vóór de nieuwe aarde begon (20:14).

De tweede dood is later dan de eerste. Wanneer de dood de laatste vijand is, dan moet dat de tweede dood zijn. Maar wanneer deze tweede dood teniet wordt gedaan, dan blijft er niemand in de tweede dood; dan vervalt ook deze buit aan de grote Overwinnaar. Allen die in de tweede dood zijn, worden uit de dood bevrijd; dat is het laatste wat Christus als Koning doet en dan zijn dus ook deze mensen van Hem en ontvangen ze onsterfelijk leven.

Wie zijn het? Allen, die op de vorige aarde nog niet van Christus waren. Openbaring 20 vertelt dat ze allen staan voor de grote witte troon, om geoordeeld te worden naar hun werken. En daar is ook een boek des levens. Wie daarin staan, dat zegt Paulus in Romeinen 2:7 "**hun, die, in het goeddoen volhardende, heerlijkheid, eer en onvergankelijkheid zoeken, het eeuwige leven.**"

[Elke keer wanneer er staat *eeuwig* leven, gaat het altijd om het specifieke leven tijdens de komende *eeuwen*, waarin Christus als Koning regeert. Het is een foute vertaling van het Griekse woord *aion*, dat *eeuw* of *tijdperk* betekent; een lange periode met een begin en eind. *Eeuwig* betekent in de Schrift dus nooit *oneindig*! Een betere Schriftvertaling leest u op www.schriftwoord.nl, hierin is het woord *aion* onvertaald gelaten.]

Het *eeuw*-ige leven, zonder de verdiensten van Christus? Als loon voor hun werken? Een dwaze vraag. Als ik zeg, dat wie gelooft, het *eeuw*-ige/aionische leven hebben, dan hebben ze het toch ook niet als loon voor hun geloof, zonder de verdienste van Christus? Het behaagde God, in de bedeling van Sinaï, de mens door de wet te rechtvaardigen. Het behaagt Hem de gelovigen te rechtvaardigen door het geloof. Het behaagt Hem degenen die buiten zijn, de heidenen, te rechtvaardigen uit de werken die ze gedaan hebben naar hun geweten en hun verstand, en ook die rechtvaardiging gebeurt uitsluitend door het werk van Christus, Die immers alle mensen tot rechtvaardigen zal stellen.

Maar hen, die het kwade gedaan hebben, wacht voor de witte troon toorn en gramschap, verdrukking en benauwdheid (Romeinen 2:8,9), in overeenstemming met hun werken en zij worden daarna geworpen in de poel des vuurs, dat is de tweede dood. Wanneer die tweede dood als laatste vijand teniet gedaan, buiten werking gesteld wordt, dan worden ook al deze mensen het eigendom van Christus. Ook Satan en zijn handlangers, die ook in de poel des vuurs geworpen waren.

Het einde van de eeuwen

En dan komt het einde: dan geeft Christus het koninkrijk over aan de Vader. Op dat moment eindigt dus het *eeuw-ige/aionische* leven, omdat de eeuwen/aionen eindigen! Het leven zelf gaat door, want de dood is teniet gedaan. Alles is tevoren aan Hem onderworpen, met uitzondering van de Vader zelf en nu wordt ook de Zoon zelf onderworpen aan de Vader, die Hem alle dingen onderworpen had.

God heeft de eeuwen/aionen geschapen door Christus (Hebreeën 1:2; daar staat in de grondtekst niet *wereld*, maar *aionen*). God heeft Zijn plan der eeuwen/aionen gemaakt in Christus (Efeziërs 3:11). Wanneer die eeuwen/aionen afgelopen zijn, dan legt Christus Zijn middelaarsambt neer en God zal zijn alles in allen. En dat laatste woord zegt ons wat het lot zal zijn van de velen, die in de tweede dood geweest zijn.

De eersteling Christus; daarna die van Christus zijn, in Zijn aanwezigheid; dat zijn nog niet allen die in Adam gestorven zijn. Daar blijven nog de velen over, die bij Christus' komst nog niet van Hem zijn, maar die van Hem zullen worden, als de tweede dood teniet gedaan wordt. Dan worden ook deze mensen in Hem levend gemaakt, zoals ze ook in Adam gestorven zijn. En dan is God alles, ook in deze mensen.

Zij ontvangen wel de allergrootste genade. Een ander zou zich nog eens willen beroemen op zijn geloof of op zijn werken, maar deze mensen hebben niets om zich op te beroemen. De gerechtigheid van Christus wordt hun zomaar toegerekend. Maar is dat ook niet het geval met hen, die door het geloof of door de werken gerechtvaardigd zijn? Ze weten het wel: alle roem is uitgesloten (Romeinen 3:27).

In Kolossenzen 3:11 staat dat in het Lichaam (de gemeente, de *ecclesia*) Christus alles is in allen. Niemand leest daar: in sommigen. Iedereen gelooft dat Hij in al de leden van het Lichaam: Griek en Jood, besnijdenis en voorhuid, Barbaar en Skyth, slaaf en vrije, zonder uitzondering alles is: hun wijsheid, hun rechtvaardiging, hun heiligmaking en verlossing (1Korinthiërs 1:30). Evenzo is God in 1Korinthiërs 15:28 alles in allen; in die allen, die in Adam sterven en in Christus levend gemaakt worden, in die allen zal Hij alles zijn: hun God, hun Vader, hun kracht, hun wijsheid, hun heiligheid, hun rechtvaardigheid. Alles is Hij in allen. En niemand kan dit uit dit vers lezen, dat Hij in sommigen alles is en voor de anderen de woedende Rechter, die hen zal pijnigen en martelen tot in het oneindige. Wie dat in deze tekst leest, gelooft God niet, maar spreekt Hem tegen.

De teksten, die men ter bestrijding van de leer van de alverzoening aanhaalt, spreken over oordeel en straf gedurende de eeuwen/aionen. Maar hier spreekt de Schrift over het einde van de eeuwen/aionen. Openbaring 21 en 22 spreekt over de laatste eeuw/aion, wanneer Christus nog regeert; 1Korinthiërs 15 spreekt over het einde van die eeuw/aion, wanneer Hij het koninkrijk overgeeft aan de Vader.

Ieder in zijn eigen rangorde; de eersteling Christus, dat is al gebeurd. Daarna die van Christus zijn, bij Zijn terugkomst aan het einde van deze eeuw/aion. Daarna de overigen aan het einde van de eeuwen/aionen, wanneer de tweede dood buiten werking wordt gesteld.

De doden zijn dood. Die van Christus zijn, zijn bij hun sterven ook dood, maar zij staan bij Christus' komst op UIT de doden, tussen de doden uit. De anderen blijven dood tot het oordeel van de witte troon, waar ze gestraft worden of vrijgesproken naar hun werken. Na dat oordeel sterven de gestraften in de poel des vuurs een tweede dood en zij blijven dood tot het einde van de eeuwen/aionen.

Of misschien moeten we het zo zeggen: ze sterven en worden geworpen in de poel des vuurs. Van het beest en de valse profeet wordt uitdrukkelijk gezegd dat ze levend worden geworpen in de poel des vuurs. Dat wekt de gedachte dat alle anderen er dood in worden geworpen.

Het eeuw-ige/aionische leven, het leven van de toekomstige eeuwen/aionen, hebben ze dus niet; dat is voor wie van Christus zijn. Maar ze ontwaken wanneer de tweede dood teniet wordt gedaan en dan zal God ook in hen alles zijn. Dan blijkt het, dat ook zij in Christus levend gemaakt worden. Er staat niet: door Christus, dat zou ook waar zijn, maar er staat: in Christus. Allen zijn in Christus, zoals allen in Adam waren. Trouwens, allen waren al in Christus vóór ze geboren werden. Dat staat in Kolossenzen 1.

"Alle dingen" of "alles" ?

Het is goed om Kolossenzen 1:16-20 te lezen in een vertaling die meer met het oorspronkelijke Grieks overeenkomt, dan de NBG-vertaling. Onderstaand gedeelte komt uit de Naardense Bijbel.

"...¹⁶ omdat in hem alles is geschapen in de hemelen en op de aarde, de zichtbare en de onzichtbare dingen, hetzij tronen hetzij heerschappijen, hetzij overheden hetzij machten: het is alles door hem en tot hem geschapen. ¹⁷Hij is er eerder dan alles en alles bestaat door hem, ¹⁸ en hij is het hoofd van het lichaam dat de vergadering is. Hij is het begin, als eerstgeborene uit de doden, zodat hij onder allen de eerste wordt, ¹⁹ want in hem heeft het heel de volheid behaagd woning te maken ²⁰ en door hem alles met zich te verzoenen, - vrede stichtend door zijn bloed aan het kruis, - door hem, hetzij alles op de aarde, hetzij alles in de hemelen."

De NBG-vertaling heeft in deze verzen wel vier keer *alle dingen*, waar in het Grieks geen *dingen* genoemd worden. *Alle dingen* is een poging om weer te geven dat *alles* in het Grieks eigenlijk meervoud is, wat in het Nederlands niet in het meervoud gezegd kan worden. Nu zou de vertaling *alle dingen* niet verkeerd zijn, wanneer uitleggers, die niet in de alverzoening van vers 20 geloven, niet de nadruk legden op het woord *dingen*, om ons te vertellen dat wel alle dingen op aarde en in de hemelen verzoend zullen worden, maar niet alle mensen, zodat we hier dus aan voorwerpen zouden moeten denken. Om dat te voorkomen is het beter de Griekse woorden *ta panta* (de allessen) te vertalen door het enkelvoud *alles*. Dat woord is immers ook in het enkelvoud zo uitgebreid van betekenis, dat niets er buiten valt. Dat blijkt duidelijk uit vers 16.

In Christus is *alles* geschapen. Christus is het Begin van Gods schepping (Openbaring 3:14). God is de schepping begonnen met Christus te scheppen en in Hem schiep Hij in kiem, in beginsel, al wat verder geschapen is. Om te vergelijken zou men kunnen wijzen op een ei, waarin de vogel in kiem al aanwezig is; op een eikel, waarin de boom in beginsel al bestaat. Al wat ooit geschapen is, in de hemelen en op de aarde, wat gezien wordt en wat niet gezien wordt, was in Christus reeds in beginsel aanwezig, toen Hij geschapen werd. Paulus noemt enkele grootheden op uit de ongeziene wereld: tronen, heerschappijen, overheden (soevereiniteiten) en machten (autoriteiten), de vorsten, die in het geestenrijk regeren over anderen.

En toen is alles wat in Hem geschapen was, door Christus geschapen. We zeggen gewoonlijk dat de Vader de Schepper is en we hebben gelijk, als we maar niet vergeten dat de schepping van *alles* ook aan Christus wordt toegeschreven.

En alles is tot Hem geschapen. Hier hebben we weer het Griekse woord *eis*, dat de richting aanduidt, het Engelse *into*. *Alles* is geschapen, niet alleen in de richting naar Christus toe; dan zou er in het Grieks *pros* staan, maar zo, dat het tenslotte in Christus zal zijn.

Hoe dat zal gebeuren staat in Kolossenzen 1:19,20. Er staat: **"Want het heeft de ganse volheid behaagd in Hem woning te maken."** Dit is geen correcte vertaling vanuit het Grieks, er zou moeten staan: het behaagt. Dat woord behaagt staat in de onbepaalde vorm (aoristus), zodat we niet moeten lezen: heeft behaagd, alsof het verleden tijd is. Het feit wordt genoemd zonder dat gedacht wordt aan verleden of toekomst. Het behaagt de ganse volheid in Hem te wonen. **"In Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk,"** zegt Kolossenzen 2:9.

En die volheid der Godheid, die in Hem woont, maakt vrede door het bloed van Zijn kruis. Ook in het kruis hebben we de samenwerking van de Vader en de Zoon. Het is niet zo, dat de Zoon aan het kruis moest sterven om de Vader te verzoenen, maar zo, dat God Zijn Zoon overgaf tot de dood van het kruis en dat God vrede maakt door Zijn bloed. **"dat God in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende was"** zegt Paulus in 2Korinthiërs 5:19. En God verzoent *alles* tot Zichzelf, hetzij wat op aarde is, hetzij wat in de hemelen is.

In Kolossenzen 1:16, Naardense Bijbel lezen we dat *alles* in Christus en door Hem en tot Hem geschapen is. In vers 20 dat God in Christus *alles* door Hem en tot Hem verzoent. En nu willen alle gelovigen wel geloven dat de schepping uit God is, door Christus, en ook wel dat de verzoening uit God is, door Christus, maar velen hebben er moeite mee om te geloven dat *alles* in vers 20 evenzeer *alles* is als *alles* in vers 16.

Wij zijn gewend bij verzoening alleen aan gelovigen te denken. Maar hier wordt de verzoening niet gesteld tegenover de zonde van elk mens afzonderlijk, of tegenover de zonde van de mensheid in het geheel; hier wordt de verzoening naast de schepping gesteld. Hier wordt de hele geschiedenis van Gods schepping gezien in twee punten: *alles* geschapen in en door Christus, *alles* verzoend in en door Christus. En wanneer we nu niet willen geloven dat *alles* door Christus verzoend wordt, dan moeten we ook niet geloven dat *alles* door Christus geschapen is. Of alle twee, of geen van beide. Wanneer we zeggen: *alles* is door Christus geschapen, maar slechts een deel van *alles* wordt verzoend, dan zeggen we het anders dan de Schrift.

Een volkomen verzoening

Opdat we goed zouden weten, wat voor verzoening hier bedoeld wordt, gebruikt de Schrift hier het Griekse woord *apokatallassoo* (Kolossenzen 1:20), dat ook voorkomt in vers 22 en ook nog in Efeziërs 2:16. Verder nergens. Waar op andere plaatsen over verzoening gesproken wordt, daar is het *katallassoo*, bijv. in 2Korinthiërs 5:18,19. *Katallassoo* is de verzoening van mensen met God, *apokatallassoo* is daarnaast ook de verzoening tussen mensen onderling, een volkomen verzoening dus.

De Christenheid heeft over het algemeen dit nooit geloofd. Dat door de gehoorzaamheid van Christus alle mensen tot rechtvaardigen gesteld zullen worden, zoals ze allen door de ongehoorzaamheid van Adam tot zondaars gesteld zijn (Romeinen 5); dat allen die in Adam sterven, in Christus levend gemaakt zullen worden (1Korinthiërs 15); dat *alles* door Christus verzoend wordt, zoals *alles* door Hem geschapen is (Kolossenzen 1); dat zijn waarheden die bijna nergens geloofd worden. Als u ze uitspreekt, wordt u gelasterd.

Maar u bent niet de eerste die gelasterd wordt om deze belijdenis. Paulus werd het ook al. **"Ja, hierom getroosten wij ons moeite en grote inspanning, omdat wij onze hoop gevestigd hebben op de levende God, die een Heiland is voor alle mensen, inzonderheid voor de gelovigen** [letterlijk: die Redder is van alle mensen, vooral van gelovigen]" (1Timotheüs 4:10). [Een betere Schriftvertaling leest u op www.schriftwoord.nl.]

Paulus heeft zich echter van die laster niets aangetrokken; hij vervolgt zijn aansporing tot Timotheüs: **"Beveel en leer dit."**

Leert de Schrift dan niet dat de niet uitverkorenen voor eeuwig veroemd zijn? Zeer zeker leert de Schrift dat. Doch dat is volstrekt niet in strijd met wat de Schrift ook leert: dat God alles zal zijn in allen door rechtvaardiging, levendmaking en verzoening van allen. Maar we moeten de woorden wel goed begrijpen.

In de eerste plaats moeten we ons losmaken van een verdoemenis, zoals dichters en schilders het ons voorstellen; we moeten ons houden aan de woorden van de Schrift; verdrukking en benauwdheid, verontwaardiging en woede (toorn). Ook is het beter het verouderde woord *verdoemenis* niet te gebruiken, maar te vervangen door oordeel en veroordeling, zoals de NBG doet in 2Korinthiërs 7:3 - **"Ik zeg dit niet om u te veroordelen."**

De betekenis van het woord *eeuwig*

Maar ten tweede moeten we het woord *eeuwig* begrijpen. Eeuwigheid heeft in onze taal de betekenis gekregen van oneindigheid, maar dat is niet de betekenis van het Griekse woord *aion*. Een *aion* is een tijdperk. De NBG vertaalt het zelf verschillende keren met *eeuw*, bijv. in Mattheüs 12:32 **"noch in deze eeuw, noch in de toekomstige."** In Lucas 20:34 **"De kinderen dezer eeuw huwen."** In 2Korinthiërs 4:4 heet Satan **"de god dezer eeuw."** We denken bij zulke woorden toch niet aan oneindigheid? Vaak heeft men het woord ook vertaald met *wereld*, bijv. in Mattheüs 13:39,40 **"de voleinding der wereld."** In Lucas 16:8 **"de kinderen dezer wereld."**

In 1Korinthiërs 2:7, in de oude Statenvertaling staat: **"eer de wereld was."** De NBG heeft hiervan gemaakt: **"die God (reeds) van eeuwigheid voorbeschikt heeft."** In het oorspronkelijke Grieks wordt hier gesproken over een tijdperk, een eeuw/aion, maar u kunt hier niet lezen *eeuwigheid* in de zin van *oneindigheid*.

Dit kan echt niet, een woord, dat zo duidelijk een tijdperk bedoelt, ook te vertalen met *eeuwigheid*, met de bedoeling van *oneindigheid*. Waar in onze Bijbel *eeuwigheid* staat, moeten we altijd *eeuw* of *aion* lezen. Waar *alle eeuwigheid* staat, staat in het Grieks *de aionen der aionen* en moeten we dus vertalen met *de eeuwen der eeuwen*. *Eeuw* is het woord dat overal past, maar het gooit wel de Christelijke theologie omver.

God heeft door Christus de eeuwen/aionen geschapen (Hebreeën 1:2 - de NBG heeft dit onjuist vertaald met *wereld*), de tijdperken waarin de wereldgeschiedenis zich beweegt volgens Zijn *plan der eeuwen/aionen*, dat Hij in Christus gemaakt heeft (Efeziërs 3:11 - de NBG heeft dit onjuist vertaald met *het eeuwige voornemen*). En in die eeuwen/aionen zijn de oordelen. Ik wil dus graag de eeuwige verdoemenis belijden, maar dan in Schriftuurlijke zin: gedurende de eeuwen/aionen zijn er oordelen; het laatste voor de witte troon van Openbaring 20, maar als de eeuwen/aionen ophouden, zijn er geen oordelen meer.

AAN HET EINDE VAN DE EEUWEN/AIONEN, zo leert de Schrift, zal er een rechtvaardiging, levendmaking, verzoening zijn voor allen, die gedurende de eeuwen/aionen buiten Christus blijven. Dan zal God alles zijn in allen. Hoe het dan zijn zal na de eeuwen/aionen, weten wij niet; God heeft het ons niet geopenbaard. Laat het voor ons voldoende zijn om te weten dat Hij alles zal zijn in ons en in allen. Zo groot is Zijn liefde tot al Zijn schepselen, dat Hij niet rust vóór Hij hen allen gebracht heeft aan Zijn Vaderhart.

Er zijn velen die dat niet kunnen geloven. Het schijnt hun in strijd met wat de Schrift op andere plaatsen leert en daarom verwerpen ze wat de Schrift van alverzoening zegt. Er zijn, helaas, veel Christenen, die van de Schrift de ene helft geloven en de andere niet. Ik zal daarvan een voorbeeld geven.

Ze lezen Lucas 1:32,33. De eerste helft geloven ze zeker: **"Deze zal groot zijn en Zoon des Allerhoogsten genoemd worden."** Maar als ze de tweede helft lezen: **"en de Here God zal Hem de troon van zijn vader David geven, en Hij zal als koning over het huis van Jakob heersen tot in eeuwigheid"** [letterlijk: tot in de eeuwen/aionen], dan geloven ze het niet en zij zeggen dat het betekent: Hij zal een troon hebben in de hemel en Hij zal Koning zijn van Zijn kerk.

Ze lezen in Samuël en Kronieken dat David drieduizend jaar geleden koning is geweest van Israël en ze twijfelen daar geen ogenblik aan. Maar als ze dan in 1Kronieken 28:4 lezen dat David zegt: **"Toch heeft de HERE, de God van Israël, mij uit mijn gehele familie verkoren om voor altijd** [letterlijk: voor de eeuw/aion] **koning te zijn over Israël,"** dan geloven ze daar niets van en ze zeggen: "David bedoelt daar Christus."

En wanneer dan de Schrift in Jeremia 30:9, in Ezechiël 34:23,24, in 37:34,35 en in Hosea 3:5 telkens weer zegt dat Gods knecht, David, in de toekomst koning zal zijn over Israël, dan zeggen de Christenen weer, dat de profeten wel David zeggen, maar Christus bedoelen, alle vier, alsof ze het afgesproken hadden. Men gelooft dus die profetieën niet, zoals ze er staan; men geeft er een uitleg aan, die in strijd is met wat er staat.

De redding van de hele wereld

Niet anders is het, wanneer de Schrift spreekt over de redding van de wereld. De vele teksten die zeggen dat het geloof nodig is om gered te worden, geloven ze van ganser harte, maar wanneer de Schrift negen keer verzekert dat de hele wereld gered zal worden, dan zeggen diezelfde Christenen dat dit niet waar is; dat niet de hele wereld gered zal worden, maar slechts een deel van de wereld.

Natuurlijk komt dat, doordat wat ze wel en wat ze niet geloven: dat redding van de Christenen alleen en redding van de wereld met elkaar in strijd schijnt te wezen, en dan gelooft men de tweede helft niet. Een ander zou misschien de eerste helft kunnen weglaten en alleen de tweede helft geloven en dus zeggen, dat de hele wereld gered wordt en dat het geloof niet nodig is. En ik geloof soms, dat er wel predikers zijn, die op dat standpunt staan. Ik geloof niet dat er veel lezers met hen instemmen. Toch zou ik willen vragen: Zou het niet beter zijn als we zowel het ene als het andere geloofden? Zowel dat alleen de gelovigen gered worden als dat de hele wereld gered wordt? Dat lijkt tegenstrijdig, maar is het niet. Doch daarover straks meer.

Tot tweemaal toe wordt onze Heer de Heiland van de wereld genoemd; beter vertaald: de Redder van de wereld (Johannes 4:43; 1Johannes 4:14). Wat betekent dat? Dat Hij de hele wereld redt of een deel van de wereld? Men zou zeggen dat het antwoord op die vraag niet moeilijk is. Maar voor de zekerheid is het goed, op nog een ander te wijzen, die redder van de wereld genoemd wordt.

Jozef kreeg van Farao de naam Zafnath Paäneath en dat betekent: redder van de eeuw of redder van de wereld. Wat denkt u: indien Jozef een tiende deel van de Egyptenaren gered had en de anderen waren de hongerdood gestorven, zou Farao hem dan wel redder van de wereld hebben genoemd? Nee, Farao zag in hem de redder van heel Egypte en daar Egypte voor hem de wereld was, noemde hij hem redder van de wereld. En wanneer Christus de Redder van de wereld wordt genoemd, is dat omdat Hij de wereld redt.

Wanneer we in onze gedachten lezen: Redder van de uitverkorenen in de wereld, dan tonen we, dat we niet geloven wat er staat. Wanneer we zeggen dat Hij de wereld wel redden wil, dat Zijn werk voldoende is voor de redding van de wereld, maar dat toch de hele wereld niet gered wordt, dan zeggen we ook niet wat er staat. Wanneer ik een drenkeling uit het water wil halen, maar het mislukt door de ene of andere oorzaak, dan ben ik niet de redder van de drenkeling. We moeten die woorden *Redder van de wereld* in hun eenvoudige betekenis geloven. De bouwer van een huis bouwt het huis en de Redder van de wereld redt de wereld.

In Johannes 6:33 lezen we: "**dát** [Jezus] **is het brood Gods, dat uit de hemel nederdaalt en aan de wereld het leven geeft.**" Kan het duidelijker? Hij daalt uit de hemel neer; u leest daar toch niet: Hij zou wel uit de hemel willen neerdalen? Waarom zullen we dan lezen: Hij zou de wereld het leven wel willen geven? Nee, er staat: Hij geeft aan de wereld het leven. Dat doet Hij, zegt vers 51, door Zijn vlees te geven voor het leven van de wereld. Nogmaals, niet voor het leven van de uitverkorenen in de wereld, maar voor het leven van de wereld.

Ik lees twee andere teksten. "**Want God heeft zijn Zoon niet in de wereld gezonden, opdat Hij de wereld veroordele, maar opdat de wereld door Hem behouden** [letterlijk: gered] **worde**" (Johannes 3:17). "**Ik ben niet gekomen om de wereld te oordelen, doch om de wereld te behouden** [letterlijk: redden]" (Johannes 12:47). Woorden die hetzelfde klinken, bij verschillende gelegenheden gesproken. Zullen we daar lezen dat een deel van de wereld gered zal worden? Maar zo willen we toch niet met de Schrift omgaan? Ik heb althans nog geen enkele vertaling gezien, die hier de woorden *een deel* bijgevoegd heeft.

Nog twee teksten. Johannes 1:29 - "**Zie, het lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.**" Niet de zonde van de uitverkorenen; niet: de zonde probeert weg te nemen; ook niet: die de boosheid van de toenmalige mensen moet ondervinden - zo wordt het werkelijk uitgelegd door wie het niet willen geloven - maar: het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt. En als die zonde weggenomen is, dan heeft de wereld geen zonde meer.

En dan lees ik in 1Johannes 2:2 - "**en Hij is een verzoening voor onze zonden en niet alleen voor de onze, maar ook voor die der gehele wereld.**" En ook daar staat niet dat Hij alleen een verzoening is voor de gelovigen of de uitverkorenen.

En bij deze acht getuigenissen uit de pen van Johannes, voegt Paulus nog zijn woord in 2Korinthiërs 5:18,19, waar hij zegt dat hem de bediening der verzoening gegeven is; en die bediening kan hij prediken omdat God in Christus de wereld met Zichzelf verzoende.

Spreekt de Schrift zichzelf tegen?

Tot negen keer toe verzekert de Schrift ons dat de hele wereld gered en verzoend wordt. Daar staan tal van getuigenissen tegenover, die de redding van de mens afhankelijk stellen van zijn geloof. Ik wil er een aantal noemen en ik weet zeker dat u ze net zo goed gelooft als ik.

Vijf uit het evangelie van Johannes:

- "**Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe.**" (Johannes 3:16).
- "**Wie in de Zoon gelooft, heeft eeuwig leven.**" (Johannes 3:36).

- **"Een ieder, die de Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, eeuwig leven hebbe."** (Johannes 6:40).
- **"Wie gelooft, heeft eeuwig leven."** (Johannes 6:47).
- **"Wie in Mij gelooft, zal leven, ook al is hij gestorven."** (Johannes 11:25).

En vijf uit Paulus' brief aan de Romeinen:

- **"Want ik schaam mij het evangelie niet; want het is een kracht Gods tot behoud [letterlijk: redding] voor een ieder die gelooft."** (Romeinen 1:16).
- **"Hem heeft God voorgesteld als zoenmiddel door het geloof, in Zijn bloed."** (Romeinen 3:25)
- **"Want wij zijn van oordeel, dat de mens door geloof gerechtvaardigd wordt, zonder werken der wet."** (Romeinen 3:28).
- **"Want indien gij met uw mond belijdt, dat Jezus Heer is, en met uw hart gelooft, dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, zult gij behouden [letterlijk: gered] worden."** (Romeinen 10:9).
- **"Al wie op Hem zijn geloof bouwt, zal niet beschaamd uitkomen."** (Romeinen 10:11).

Het zou makkelijk zijn bij deze tien nog tien andere te voegen, maar het zal niet nodig zijn; wij geloven de Schrift, als zij zegt dat het zonder geloof onmogelijk is om God te behagen. Wij vinden dus aan de ene kant: *De wereld wordt gered* en aan de andere kant: *Alleen de gelovigen worden gered en de anderen gaan verloren*. De Schrift zegt beide en beide zijn dus waar. Hoe is dat nu mogelijk?

Het antwoord is eenvoudig: Christus redt de wereld, maar Hij redt niet alle mensen tegelijk. Hij geeft de wereld het leven, maar Hij geeft het niet aan alle mensen tegelijk. Hij redt eerst de gelovigen en later de anderen (1Timotheüs 4:10). Alleen de gelovigen ontvangen het eeuwige leven, maar alle anderen ontvangen ook het leven.

Dat klinkt vreemd voor wie gewend is bij het woord eeuwig aan eindeloos te denken. Maar eeuwig betekent in de Schrift niet eindeloos; eeuwig betekent: eeus/aionisch, voor de duur van de eeuwen/aionen. Na de huidige boze eeuw/aion (Galaten 1:4) volgt de eeuw/aion van het koninkrijk van Openbaring 21. In dat duizendjarig koninkrijk en op die nieuwe aarde (de laatste eeuw/aion) hebben de gelovige en rechtvaardige Israëlieten en heidenen het eeuwige leven; het Lichaam van Christus (de gemeente) uit de bediening van Paulus, heeft haar zegening te midden van de hemelingen.

Na die eeuwen/aionen komt de voleinding, wanneer Christus het koninkrijk aan de Vader overgeeft, wanneer alle mensen met God en met elkaar verzoend zijn, omdat alle vijandschap is opgeheven.

Dit is de leer van de Schrift, dat de gelovigen het eeuwige (eeuwse/aionische) leven hebben, het leven van de toekomstige eeuwen/aionen, vóór de voleinding van de eeuwen/aionen en dat de ongelovigen het leven tijdens die eeuwen/aionen niet hebben, maar het leven pas ontvangen in de voleinding van de eeuwen/aionen. Dat klinkt u misschien vreemd in de oren, maar het staat duidelijk genoeg in de Schrift.

Lees bijvoorbeeld Johannes 3:36 - **"Wie in de Zoon gelooft, heeft eeuwig leven; doch wie aan de Zoon ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem."** Dat eerste heb ik straks al genoemd. Wat staat er nu over hem die niet gelooft, maar ongehoorzaam is? Dat hij eindeloos leven zal in pijn en ellende? Nee, er staat dat hij het leven niet zien zal; hij blijft dood, wanneer de gelovigen opstaan tot het eeuwige/aionische leven, het leven van de toekomstige eeuwen/aionen.

Dat staat ook in Openbaring 20:4,5, waar gesproken wordt over de eerste opstanding: **"De overige doden werden niet weder levend, voordat de duizend jaren voleindigd waren."** En wanneer we dan verder lezen, vinden we dat die doden na de duizend jaren hun oordeel ontvangen bij de grote witte troon, waarover ook Paulus spreekt in Romeinen 2, en dat ze daarna geworpen worden in de poel des vuurs, de tweede dood. Alweer geen leven in pijn en verdriet; de Schrift zegt, dat de poel des vuurs de tweede dood is (Openbaring 20:14; 21:8). Ik weet wel dat men zegt dat dood daar leven betekent, maar men kan mij net zo goed vertellen dat duisternis licht betekent en leugen waarheid. Laten we toch geloven dat de Schrift meent wat ze zegt: dat de ongehoorzamen het leven niet zien, dat ze in de tweede dood zijn.

"De toorn Gods blijft op hem." De mensen willen daar achteraan lezen: tot in eeuwigheid, maar dat staat er niet. Het woord *blijft* staat in het Grieks in de tegenwoordige tijd. Wanneer het een blijven is gedurende de eeuwen/aionen, dan staat het erbij, bijvoorbeeld in Johannes 8:35 - **"En de slaaf blijft niet eeuwig in het huis, de zoon blijft er eeuwig."** In Johannes 1:40 staat van de twee leerlingen van Johannes, die de Heer volgden: **"Zij kwamen dan en zagen, waar Hij verblijf hield."** Letterlijk staat daar: *waar Hij blijft*, precies hetzelfde woord als hier. En Hij bleef er nog vier dagen.

In het woord *blijft* zit absoluut niet de gedachte dat het een blijven is tot in het oneindige. De toorn Gods blijft op de ongehoorzame in de tijd, dat de gelovigen het eeuwige/aionische leven hebben. Onder die toorn ontvangt hij zijn oordeel en verder is hij weer dood onder die toorn (de doden worden bij de witte troon slechts opgewekt, nog niet levend gemaakt).

Dood te zijn, het leven missen, dat is immers de straf op de zonde: "Gij zult de dood sterven. Stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren." Laten we het oordeel niet zwaarder maken dan God het gemaakt heeft. Verdrukking en benauwdheid, verontwaardiging en toorn te ondergaan voor de grote witte troon, en het leven niet te zien gedurende de eeuwen der eeuwen/aionen der aionen, dat is het wat God de zondaar aandoet. En dat duurt tot aan het einde der eeuwen/aionen, maar niet tot in het oneindige. Dat staat nergens.

"dat allen, die in de graven zijn, naar Zijn stem zullen horen, en zij zullen uitgaan, wie het goede gedaan hebben, tot de opstanding ten leven, wie het kwade bedreven hebben, tot de opstanding ten oordeel" (Johannes 5:28,29). Daar staat niet bij dat die twee opstandingen tegelijk plaatsvinden. Uit Openbaring 20 weten wij, dat er eerst een opstanding van het leven is en duizend jaar later een opstanding van het oordeel. De eerste opstanding leidt tot het eeuwige/aionische leven, het leven van de toekomstige eeuwen/aionen en de tweede opstanding brengt de doden voor de grote witte troon.

In Johannes 8:51 hebben we dezelfde gedachte. **"Indien iemand Mijn woord bewaard heeft, hij zal de dood in eeuwigheid** [letterlijk: in de eeuw/aion] **niet aanschouwen."** Eveneens in Johannes 11:26 **"en een ieder, die leeft en in Mij gelooft, zal in eeuwigheid** [letterlijk: in de eeuw/aion] **niet sterven"** En Johannes zegt in zijn eerste brief: **"Wie de Zoon heeft, heeft het leven; wie de Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet"** (1Johannes 5:12).

Laten we tegenover zoveel getuigenissen niet zeggen dat de ongelovigen gemarteld worden tot in het oneindige. Laten we zeggen wat de Schrift zegt, dat ze hun oordeel ontvangen naar hun werken (Romeinen 2:6; Openbaring 20:13) en dat ze verder het leven niet zien.

Maar daarna, aan het einde der eeuwen/aionen, dan wordt de laatste vijand, de dood, teniet gedaan (Openbaring 20:14). Allen, die in de tweede dood zijn, worden dan verlost, want zij behoren ook tot hen, die in Adam gestorven zijn, en ze zijn niet levend gemaakt bij de komst van Christus. Nu worden ook zij levend gemaakt en dan zal God alles in allen zijn.

Alleen de gelovigen hebben het eeuwige/aionische leven; dat is één waarheid. Al wat door Christus geschapen is, wordt door Christus verzoend; dat is ook een waarheid. Die twee zijn absoluut niet met elkaar in strijd; dan zouden het geen waarheden zijn. De oplossing is deze: het eeuwige/aionische leven is het leven tijdens de eeuwen/aionen. De verzoening van al het geschapene heeft plaats aan het einde van de eeuwen/aionen.

Over dat einde van de eeuwen/aionen spreekt de Schrift nergens anders dan in 1Korinthiërs 15:24-28. Op alle andere plaatsen in de Schrift is Christus Koning, maar in deze verzen geeft Hij het koninkrijk aan de Vader over. **"De Vader heeft de Zoon lief en heeft Hem alles in handen gegeven"** zegt Johannes de Doper (Johannes 3:35). Maar wanneer de Zoon de schepping volmaakt heeft, geeft Hij haar terug aan de Vader. Dat is het heerlijke einde van de eeuwen/aionen.

Alverzoening is geen nieuwe leer

Een enkel woord nog. Wanneer we over alverzoening spreken, dan zegt men tot ons, dat wij een nieuwe leer brengen. De kerk van alle eeuwen, Protestants en Rooms-katholiek, heeft altijd geloofd aan de eindeloze verdoemenis van wie sterven buiten Christus.

Die bewering moet ik echter tegenspreken. Er bestaan nog getuigenissen uit de allereerste eeuwen, van bekende kerkvaders, die net zo spraken als de Schrift.

Ireneüs was een vriend van Polykarpus, die de apostel Johannes nog ontmoet heeft.

Deze **Ireneüs** schreef in een artikel "Tegen de Ketteren":

"God heeft Adam uit het paradijs verdreven en hem verwijderd van de boom des levens, niet omdat Hij hem die misgunde, zoals sommigen durven beweren, maar omdat Hij medelijden met hem had en niet wilde dat hij voor altijd een zondaar zou blijven. De zonde, die hem omringde, moest niet onsterfelijk worden en het kwaad niet oneindig en ongeneeslijk."

Clemens van Alexandrië, die leefde van 150-220, schreef:

"De Heer is het zoenoffer, niet alleen voor onze zonden, maar voor die van de hele wereld. Daarom redt Hij inderdaad allen, maar sommigen worden bekeerd door het oordeel en anderen door vrijwillige onderwerping. Op deze wijze ontvangt Hij de eer en de waardigheid, dat alle knie zich voor Hem zal buigen, van die in de hemel en op de aarde en onder de aarde zijn. Hen, die geoordeeld worden, oordeelt Hij tot hun bestwil."

Eusebius van Cesarea, een vriend van keizer Constantijn, schreef naar aanleiding van Psalm 2:

"Wanneer de Zoon Zijn vijanden in stukken slaat, dan gebeurt dat, om hen opnieuw te vormen, zoals de pottenbakker doet."

Over de onderwerping van Christus schreef hij:

"Christus zal alles aan Zich onderwerpen, Hij heeft het recht, deze reddende onderwerping te beschouwen als dezelfde onderwerping, waarmee de Zoon zelf Zich onderwerpt aan Hem, die Hem alles onderwerpt."

Gregorius van Nazianza, 330-390, bisschop van Constantinopel, schreef:

“Adam ontving de dood als winst, en daarmee het afsnijden van de zonde, opdat het kwaad niet onsterfelijk zou zijn. Het oordeel bleek dus een goedertierenheid te zijn. Want zo is het, dat God oordeelt.”

Deze oude getuigenissen bewijzen natuurlijk niets, evenmin als de Rooms-katholieke of Protestantse kerkleer iets bewijst. Alleen de Schrift spreekt met gezag. Maar het is toch goed erop te wijzen, dat men zich niet beroepen kan op Tertullianus of Augustinus, omdat tegenover hen anderen te plaatsen zijn.

De leer, dat God alles verzoent, is pas in de ban gedaan in het jaar 553, en toen konden de meesten, die in de kerk wat te zeggen hadden, geen Grieks meer lezen; ze lazen de Latijnse vertaling, de Vulgaat van Hieronymus, die tot stand kwam tussen 390 en 405 na Christus.

*****

www.pronk-stukjes.nl